

Tendències

Desafiaments de l'Estat de benestar

ALEX GARCIA

L'atenció als dependents va patir les retallades més importants de la crisi; els pressupostos del Govern del PSOE ara rebutjats recuperaven una part d'aquells diners

CELESTE LÓPEZ
Madrid

Ja ho sabeu. Dimecres una majoria parlamentària va tombar els pressupostos. Els motius dels uns per rebutjar-los i dels altres per defensar-los ja es van explicar a la tribuna, en què conceptes com Espanya, Catalunya, Estat, Democràcia (tots amb majúscules, en vista de l'ímpetu amb què es van pronunciar) van envair l'hemicicle. No gaire lluny, un grup de treballadors socials només es van acostar al televisor en el moment de la votació. Els discursos/motius de cada formació política no els interessaven. Només el resultat. Quan la presidenta del Congrés, Ana Pastor, va llegir el triomf del no, les seves cares van reflectir una profunda decepció. No és gens estrany.

Cent mil dependents, la majoria gent gran i dependents greus, dels que necessiten ajuda per a gairebé tot o tot, continuaran esperant l'assistència que les administracions els han atorgat partint de la llei del 2006 però que no poden donar per falta de diners. Sí, 100.000. És el nombre de ciutadans que encara

estan en llista d'espera (i 150.000 més) i que s'havien de beneficiar dels 515 milions afegits a aquest capítol.

Lluny del Congrés dels Diputats, a Granada, Inmaculada González, de 54 anys, també es lamenta. Filla única, fa tres

llargs anys va deixar la feina per poder atendre la seva mare, de 88, gran dependent i que esperava una atenció que no arribava. L'Inma veia en els pressupostos la via per poder cotitzar a la Seguretat Social i, almenys, no comprometre encara més la se-

va jubilació. Els pressupostos incloïen 315 milions per fer front a la Seguretat Social dels cuidadors familiars retirats els anys de crisi (170.000 van perdre aquella cotització). Actualment, 408.000 familiars perceben una quantitat del sistema d'atenció a

la dependència, que s'acosta als 270 euros, però la cotització és cosa seva.

Pel sector de la dependència el que va passar dimecres és, senzillament, "una desgràcia", tal com assenyala José Manuel Ramírez, president de l'Associació de Directores i Gerents de Serveis Socials.

Quan semblava que els polítics s'havien posat d'acord per impulsar la llei que, sense cap dubte, més retallades ha patit per la crisi, la de dependència, tot se'n va en orris. Actualment hi ha uns 250.000 dependents en aquesta llista d'espera per ser atesos, malgrat que tenen reconegut el dret, d'aquest total, uns 100.000, considerats dependents greus o grans dependents. Els més vulnerables, els més necessitats.

L'Observatori Estatal de la Dependència del 2017 (l'últim que s'ha publicat), elaborat per l'Associació de Directors i Gerents de Serveis Socials, assenyala que aquell any van morir 38.000 persones sense haver pogut exercir els seus drets derivats de la condició de persona en situació de dependència. "Evidentment, no van morir per aquesta causa, però sí que van morir amb l'expectativa incom-

100.000 dependents als llimbs

El rebuig dels pressupostos deixa en l'aire 515 milions per posar fi a la llista d'espera

L'EXECUTIU APROVA AVUI EL PROJECTE PER DEROGAR LA LOMCE

El Consell de Ministres aprovarà previsiblement avui el projecte de llei d'educació per derogar la Lomce. El projecte de llei es remetrà després al Congrés perquè es debati, tot i que si es confirma la imminent convocatòria electoral les Corts quedarien dissoltes i el text no es continuaria tramitant. Segons l'avantprojecte, la religió continuarà sent

d'oferta obligatòria per als centres i d'opció voluntària per a l'alumnat, però serà no avaluable. Hi haurà una assignatura de valors cívics i ètics en un curs d'educació primària i en un altre de l'ESO. Els estudiants que acabin primer de batxillerat amb més de dos suspensos no hauran de repetir el curs sencer, només les matèries pendents.

plerta d'exercir els seus drets i rebre atencions", assenyala Ramírez. Això suposa que cada dia moren més de 100 persones dependents sense haver arribat a rebre prestacions o serveis.

De totes les persones amb dependència reconeguda, aproximadament 1,4 milions, és a dir dos terços, són dones (65%), mentre que un terç (35%) són homes. Un 72,24% dels dependents reconeguts tenen més de 65 anys, i els més grans de 80 representen un 54,57%.

"L'increment dels pressupostos permetria treure'n la meitat de la llista. A més a més, alleujaria financerament les comunitats autònomes, que, en la majoria dels casos, han sostingut el desenvolupament de la llei com bonament han pogut amb l'aportació d'un 80% de la des-

MÉS DE 250.000

L'increment pressupostari permetria reduir un 40% la llista d'espera

PACTE

Els partits, menys el PP, van acordar aportar 500 milions més, tot i que no s'aproveïssin els comptes

pesa del servei, malgrat que, segons la norma, hauria de ser a parts iguals entre administració central i autonòmica (nivell mínim garantit)", assenyala Ramírez.

Segons les dades de l'Observatori Estatal de Dependència, la despesa mitjana per persona en situació de dependència atesa el 2017 va pujar fins als 8.225 euros anuals, dels quals 6.884 van ser aportats per les comunitats autònomes i només 1.341 pel Govern central.

Segons les dades amb què treballa aquesta associació, referent al sector, l'increment de 515 milions d'euros encara no permetria posar fi a la llista d'espera, ni tan sols la de grans de-

Uns comptes socials

Els nens en situació de pobresa greus, les famílies més vulnerables i els estudiants són, amb els dependents, els més perjudicats pel rebuig dels comptes dissenyats pel

Pobresa infantil. Els comptes rebutjats dimecres incloïen un augment de 266 milions en els fons per a la protecció de les famílies destinats sobretot a combatre la pobresa infantil. Els pressupostos incorporaven un increment en la prestació per fill a càrrec i el desplegament gradual de l'ingrés mínim vital, que elevava la quantia un 17% amb caràcter general (de 291 euros a 341 euros per menor a càrrec per a 1.263.000 nens, aproximadament, sense discapacitat) i un 101% per als nens que estiguin en situació de pobresa severa (fins a 700.000 de menors, que passarien a percebre 588 euros). Amb aquesta mesura l'Executiu pretenia reduir la pobresa infantil severa un 12%, cosa que afectaria uns 82.000 nens. Els pressupostos també preveïen l'increment del pressupost per al pla concertat de serveis socials, amb un augment de 25 milions en ajuts per a menjador per a famílies en risc d'exclusió social. Un increment que havia de permetre finançar programes d'actuació com el programa Veca de lleure inclúsiu de vacances i que garanteix una alimentació adequada, completa i equilibrada durant el període d'estiu per als menors en risc d'exclusió.

Copagament farmacèutic

També incloïa l'eliminació dels copagaments als pensionistes que no estiguin obligats a presentar la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF) i percebin una renda anual d'11.200 euros i, en el cas

de fer la declaració, als pensionistes amb una renda inferior a 5.635 euros. Alhora, n'estaven exempts els perceptors de la prestació econòmica de la Seguretat Social per fill o menor a càrrec. Aquesta mesura tenia un impacte estimat de 7,8 milions de beneficiaris (5,3 milions de pensionistes i 2,5 milions les persones amb menors a càrrec).

Beques. Els comptes de l'Estat per aquest any incloïen el rècord a la partida destinada per a beques: 150 milions d'euros més, fins a arribar als 1.780 milions d'euros, la xifra més alta de la història i un 10,2% (205 milions d'euros) més que l'any anterior. Bona part d'aquests diners s'havien de destinar a la baixada de la forquilla que permetria que les matricules universitàries fossin gratuïtes. A més, es destinaven 100 milions d'euros a finançar la cobertura de llibres i material escolar gratuït d'etapes obligatòries, cosa que duplica la quantia de l'exercici anterior. D'altra banda, amb els pressupostos també es finança la major part de l'aportació de 34 milions d'euros per al desenvolupament del programa Erasmus+, les beques per a l'aprenentatge de llengües

Govern espanyol. I és que, després de molts anys de crisi que van implicar retallades a l'àmbit social, arribaven uns pressupostos que capgirarien aquella situació.

estrangeres i les beques Sèneca, que es recuperaven aquest any.

Violència de gènere. L'Executiu havia destinat 220 milions d'euros per aplicar el 2019 les mesures incloses en el pacte d'Estat contra la Violència de Gènere als ministeris i administracions i incorporava en aquest exercici duplicar de 20 a 40 milions la partida per als ajuntaments. Com que era un compromís del pacte d'Estat signat, aquesta partida (menys els 20 milions extres als ajuntaments) es podria recuperar a través d'un decret llei.

Permís de paternitat. L'ampliació del permís de paternitat de les cinc setmanes actuals a les vuit el 2019 es queda encallat. L'Executiu preveia en el projecte de llei gastar 302 milions més per finançar l'ampliació del permís de paternitat.

Rerca. La partida destinada a R+D+I pujava, a la fi, un 5,6%. La xifra total d'inversió ascendia als 6.729 milions d'euros (un increment de 357 milions), sobretot per a la recerca científica (9,8%); la recerca i desenvolupament tecnològic i industrial (14%); la recerca geològica i minera, i mediambiental (7%), i la recerca energètica, mediambiental i tecnològica (16,2%).

pendents. De fet, suposava un 72% del pressupost necessari per posar fi a la desatenció dels grans dependents i dependents greus (715 milions), però un pas de gegant. L'esperança era que a finals del 2020 o el 2021 aquesta llista d'espera desaparegués, tal com van acordar els partits parlamentaris que van subscriure el Pacte per la Dependència. Tots van firmar el pacte, menys el PP.

Però encara hi ha esperança, asseguren des del Govern. Tots els grups parlamentaris del Congrés, a excepció del PP, van acordar exigir al Govern que capgiri les retallades en dependència des del 2012, a través dels pressupostos o a través d'un real decret.

Ho van acordar al desembre, quan van ratificar el pacte subscrit el 2016 a instàncies de l'As-

EL GOVERN ESPANYOL, DISPOSAT

Un decret llei per urgència social permetria "salvar" els possibles beneficiaris

REALITAT VERGONYOSA

Cada dia moren 100 persones sense haver rebut els serveis a què tenien dret

sociació de Directores i Gerents de Serveis Socials. Llavors, conscients de les dificultats que hi hauria per tirar endavant els pressupostos, tots els partits, excepte el PP, es van comprometre, com a alternativa, a demanar a l'Executiu un decret llei, en virtut de la urgència social que suposa aquest tema, per abordar d'una manera directa i immediata l'increment del finançament dirigit a la dependència. Fonts del Govern van confirmar que mantindran el que es va acordar.

Inma González, de totes maneres, té poques opcions de cotitzar a la Seguretat Social per l'atenció a la seva mare. Aquesta partida no està inclosa en el pacte.

Més de 18.000 catalans, pendents d'accedir a una residència

JUAN MANUEL GARCÍA
Barcelona

El 2017, 18.438 persones estaven a les llistes d'espera per ingressar en residències amb finançament públic a Catalunya. Les dades oficials les va donar a conèixer fa uns dies el conseller de Treball, Afers Socials i Famílies, Chakir el Homrani, com a resposta a una pregunta parlamentària.

Però hi ha una altra xifra, fins i

tot més impactant, que il·lustra la gravetat de la qüestió: entre el 2013 i el 2017, a Catalunya van morir més d'11.000 persones mentre esperaven alguna prestació per dependència. La majoria d'aquestes persones ja havien estat valorades pels serveis socials i disposaven d'un pla individualitzat d'atenció (PIA).

En aquest context, el rebuig al Congrés del projecte de pressupostos generals de l'Estat del 2019

deixa sense efecte l'anunciat increment de gairebé un 60% a la partida dedicada a la dependència. D'altra banda, les negociacions per aprovar els pressupostos de la Generalitat també estan estancades des que Catalunya en Comú va anunciar fa tres setmanes que suspenia les negociacions amb el Govern de la Generalitat perquè les posicions estaven "molt allunyades" en afers socials, entre altres qüestions.

Una de les deu prioritats que van plantejar els comuns va ser "la construcció de 3.500 noves places per a residències, amb l'objectiu de reduir a la meitat la llista d'espera", explica la diputada Marta Ribas (Catalunya en Comú), que va participar en les converses. La resposta del departament va ser que no està prevista la inversió en

noves places per aquest any. Francesc Iglesias, secretari d'Afers Socials, replica que "les places públiques han augmentat un 17% els últims dos anys; aquest any la inversió es concentrarà en l'atenció a la discapacitat i els ajuts

SISTEMA INFRADOTAT

El 2017 l'Estat només va aportar un 12,2% del cost del sistema de dependència català

domiciliaris".

Els comptes del PSOE preveïen augmentar gairebé un 60% les prestacions a la llei de la Dependència, un projecte infradotat des del 2012, quan el govern del PP la va retallar. Des d'aleshores, les au-

tonomies s'han vist obligades a assumir bona part del pes del finançament dels serveis de dependència. El 2017, l'Estat només va aportar un 12,2% dels 1.500 milions que costa de mantenir el sistema de dependència a Catalunya. Sense l'ajuda addicional que el Govern de Sánchez havia projectat i el poc marge de maniobra de la Generalitat, la cua per accedir a les residències continuarà avançant a pas molt lent els mesos vinents.

El problema creixerà en un futur pròxim: ara hi ha més d'1.400.000 persones de més de 65 anys a Catalunya, gairebé un 19% de la població. El 2050, aquest percentatge creixerà fins a un 30%, i la franja d'edat de més de 85 anys ja representarà uns 550.000 persones, el doble que ara.